

Έκφραση

4 ΜΗΝΙΑΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Τεύχος Αρ. 28: Μάιος - Αύγουστος 2018

Διαβάστε σε αυτό το τεύχος

Πυρκαγιές στην Αττική	1
Άσκηση «Αργοναύτης 2018»	7
Επίσκεψη Γερμανών εμπειρογνομόνων	7
Κακοκαιρία με την έλευση του καλοκαιριού	8
Άφιξη Σύριων προσφύγων	8
Εκδήλωση Assessment Mission Course	9
Άσκηση PROMEDHEX στην Ιταλία	10
59χρονη ελλείπουσα εντοπίστηκε	11
Πλημμύρες στην Μάνδρα	11
Καίγεται ο Αρκτικός Κύκλος	12
Αντιπροσωπεία της Υπάτης Αρμοστείας του ΗΒ	12
Κατάρρευση γέφυρας στη Γένοβα	13
Καταστροφικές πλημμύρες στην Ινδία	14
Άρθρο του καθηγητή Μπούστρα	15
Οι ζημιές, στην Κύπρο, από την κλιματική αλλαγή	16
Πρόληψη και αντιμετώπιση μεγάλων καταστροφών	17
Αφίξεις άτυπων μεταναστών	19
Η γωνιά του ρετρό	20

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η κλιματική αλλαγή δεν είναι ένα φαινόμενο το οποίο ΘΑ επιφέρει αλλαγές στην καθημερινότητά μας. Τα κλιματολογικά στοιχεία δείχνουν ότι η κλιματική αλλαγή ξεκίνησε από τη δεκαετία του 1970 αλλά άρχισε να επιταχύνεται, κατά πολύ, από τη δεκαετία του 2000. Ήδη άρχισαν, εδώ και μερικά χρόνια, οι πυρκαγιές στον Αρκτικό Κύκλο, φαινόμενο που δεν είχε ποτέ παρατηρηθεί τουλάχιστον στους ιστορικούς χρόνους. Χώρες όπως είναι η Σουηδία και η Φινλανδία άρχισαν να έχουν προβλήματα με δασικές πυρκαγιές, φαινόμενο που δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν, λόγω του ότι δεν ανέπτυξαν τέτοιες υποδομές. Για το λόγο αυτό ζήτησαν τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας. Σε άλλες χώρες, όπως είναι οι ΗΠΑ και το Μεξικό, η κλιματική αλλαγή επέρχεται με τυφώνες και πλημμύρες.

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ, 23-26 ΙΟΥΛΙΟΥ 2018

15 ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝ. ΑΘΗΝΩΝ

Το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα "Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων" του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών έδωσαν στη δημοσιότητα μια σειρά από επιστημονικά δεδομένα και προκαταρκτικά συμπεράσματα σχετικά με τις πυρκαγιές που έπληξαν την Αττική την 23η Ιουλίου. Τα στοιχεία παρουσιάζονται συγκεντρωτικά σε ειδικό δίγλωσσο τεύχος, που έχει ως σκοπό την άμεση ενημέρωση της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού.

Τα συμπεράσματα έχουν αναλυτικά ως εξής:

1. Το φαινόμενο είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση πυρκαγιάς σε ζώνη μίξης δασών οικισμών (wildland urban interface), η οποία έδρασε ως ενεργή πυρκαγιά κόμης. Οι ζώνες αυτές είναι από τις περιοχές με την υψηλότερη πιθανότητα ανθρώπινων απωλειών παγκοσμίως, καθώς και στον ελληνικό χώρο. Υπάρχουν δε πολυάριθμες περιπτώσεις τέτοιων ζωνών στην Ελλάδα.

2. Κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς οι ισχυροί δυτικοί άνεμοι, ταχύτητας κατά θέσεις και κατά διαστήματα ακόμα και άνω των 90 χιλιομέτρων την ώρα (μεταξύ 17.00-21.00 στις 23/7/18), καθώς και η αλληλεπίδρασή τους με την τοπογραφία της περιοχής διαδραμάτισαν πολύ σημαντικό ρόλο στη γρήγορη μετάδοση της πυρκαγιάς και την εξάπλωσή της προς τα χαμηλότερα υψόμετρα (downslope spread).

3. Η ταχύτατη εξάπλωση της φωτιάς, συντέλεσε σημαντικά στην ελαχιστοποίηση του διαθέσιμου χρόνου αντίδρασης, γεγονός που συντέλεσε στον μεγάλο αριθμό των θυμάτων.

4. Με βάση μαρτυρίες που αναλύονται συστηματικά, προκύπτει ότι ο πληθυσμός που βρισκόταν κοντά στην παραλία, τουλάχιστον σε ορισμένες θέσεις, έλαβε πληροφόρηση για το γεγονός ότι η πυρκαγιά προσεγγίζει την ακτή, όχι με τη μορφή έγκαιρης προειδοποίησης από κάποιο φορέα, αλλά από άτομα που εκκένωναν το δυτικότερο κομμάτι του οικισμού Μάτι. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι ο πληθυσμός είχε στη διάθεσή του σχεδόν μηδενικό χρόνο μεταξύ συνειδητοποίησης του κινδύνου και απόφασης αντίδρασης.

5. Σημαντική εκτιμάται ότι είναι η ιδιαίτερη πολεοδομική διάταξη του οικισμού, η οποία ενήργησε ως «παγίδα» για τον πληθυσμό που προσπάθησε να διαφύγει. Κάποια από τα σημαντικά χαρακτηριστικά του ήταν: οδοί μικρού πλάτους, πολυάριθμα αδιέξοδα, ιδιαίτερα επιμήκη οικοδομικά τετράγωνα, χωρίς δυνατότητα πλευρικής διαφυγής, απουσία χώρων συγκέντρωσης (π.χ. πλατεία, γήπεδο). Το ρόλο οδού διαφυγής θα μπορούσε να παίξει μια οδός παράλληλη προς την ακτογραμμή αλλά μεγάλου πλάτους, που να μεταβαίνει σε διπλανούς οικισμούς.

6. Από την έρευνα πεδίου διαπιστώθηκαν ορισμένες αδυναμίες στις κατασκευές με ευαίσθητα σημεία στη στέγη, τα κουφώματα, τους περιβάλλοντες χώρους και άλλα μέρη. Παράλληλα, καταγράφηκε ένας μεγάλος αριθμός κτηρίων που καταστράφηκαν ολοσχερώς.

7. Ως πρώτη εκτίμηση, παρατηρήθηκε ότι επηρεάστηκαν κυρίως κατοικίες και κτήρια που ήταν υπερυψωμένα ή με ορόφους, με μικρότερες ζημιές στα ισόγεια και στα υπόγεια, δείγμα τυπικό μιας πυρκαγιάς κόμης. Παράλληλα, παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κτιρίων σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις, που πιθανότητα σχετίζονται με τα υλικά κατασκευής και την παρακείμενη βλάστηση.

8. Τα πρώτα συμπεράσματα που προκύπτουν με βάση μαρτυρίες που αναλύονται ακόμα συστηματικά, δείχνουν ότι η προσπάθεια διαφυγής από τον οικισμό ήταν άτακτη, δεν συνιστούσε οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών, προκάλεσε κυκλοφοριακή συμφόρηση, λόγω και της μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού και του πανικού που επικράτησε. Εκτός από τους κατοίκους υπήρχαν και επισκέπτες/τουρίστες, σημαντικό ποσοστό των οποίων δε γνώριζαν καλά την γεωγραφία της περιοχής.

9. Η μορφολογία της ακτογραμμής έκανε δυσχερή την πρόσβαση στην παραλία στα περισσότερα σημεία (κρημνώδεις ακτές), ενώ οι προσβάσιμες παραλίες ήταν περιορισμένες, γεγονός που, σε συνδυασμό με την ελάχιστη ορατότητα και αποπνιχτική ατμόσφαιρα, συντέλεσε σε σημαντικό βαθμό στον εγκλωβισμό μεγάλου αριθμού πολιτών.

10. Θεωρείται πιθανή η αλλαγή στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς λόγω αλλαγής στον τύπο της βλάστησης. Η πυρκαγιά ξεκίνησε από περιοχές που είχαν καεί στο παρελθόν με χαμηλή βλάστηση και μεγάλη ταχύτητα και μετέβη σε ένα χώρο που δεν είχε καεί σε πρόσφατη πυρκαγιά με ιδιαίτερα μεγάλη συγκέντρωση καύσιμης ύλης. Αυτό οδήγησε στην τροφοδότηση της πυρκαγιάς και στην έκλυση υψηλότερης ενέργειας από το Νέο Βουτζά και μέχρι την ακτή. Η πυρκαγιά ανατολικά της Λεωφ. Μαραθώνος μετατράπηκε σε πυρκαγιά που σάρωνε το σύνολο της επιφανειακής βλάστησης και των υψηλών δέντρων (ενεργή πυρκαγιά κόμης), ως ένας «τοίχος φωτιάς», ο οποίος καθοδηγούνταν από τον άνεμο (wind-driven) και επιπλέον μετέδιδε αρκετές δεκάδες καύτρες προς την ακτή.

11. Σε κτίρια με φέροντα οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα και τοιχοποιίες πλήρωσης που είχαν κλειστά παράθυρα, η φωτιά δεν πέρασε στο εσωτερικό των κτιρίων, με μοναδικό αποτέλεσμα μια εξωτερική επιδερμική παραμόρφωση των επιχρισμάτων, χωρίς να επηρεάσει τη στατικότητα των κτιρίων λόγω της μικρής διάρκειας επίδρασης της φωτιάς.

12. Αντιθέτως, σε όμοια κτίρια που διέθεταν ξύλινα ή πλαστικά και ανοιχτά παράθυρα, η φωτιά πέρασε στο εσωτερικό τους και η επίδρασή της ήταν μεγαλύτερη, αναπτύχθηκαν υψηλές θερμοκρασίες ιδιαίτερα από την καύση του εξοπλισμού στο εσωτερικό των κτιρίων και δημιουργήθηκαν ρωγμές που μπορούν να επηρεάσουν όχι μόνο τα μη δομικά στοιχεία των κατασκευών αλλά και τον φέροντα οργανισμό τους.

13. Οι ρωγμές αυτές επιδεινώνονται δυστυχώς κατά τη διάρκεια κατάσβεσης της πυρκαγιάς που έχει εκδηλωθεί σε μια κατασκευή ως εξής: το τσιμέντο λόγω της πυρκαγιάς έχει αναπτύξει θερμότητα. Κατά την ρίψη νερού, πραγματοποιείται ταχεία ψύξη και η θερμοκρασία του φέροντος οργανισμού πέφτει απότομα κατά περίπου 50-55 βαθμούς. Η θερμοκρασιακή πτώση δημιουργεί νέες ρωγμές ή διευρύνει τις ήδη υπάρχουσες.

14. Τα καλά δομημένα κτίρια οπλισμένου σκυροδέματος που ήρθαν σε επαφή με τη φωτιά είτε με καύτρες είτε με έκθεση μέσω θερμικής ακτινοβολίας είτε με απευθείας επαφή με τις φλόγες, αλλά αυτή δεν εισήλθε στα κτίρια, συμπεριφέρθηκαν πολύ καλά με μικροβλάβες στα εξωτερικά μη δομικά στοιχεία τους, κυρίως μικρορωγμές στις τοιχοποιίες πλήρωσης και αποκόλληση των επιχρισμάτων λόγω των υψηλών θερμοκρασιών που αναπτύχθηκαν εξωτερικά του κτιρίου.

15. Η στατικότητα των κτιρίων που επηρεάστηκαν από την πυρκαγιά εξαρτάται από τη διάρκεια καύσης στο εξωτερικό του κτιρίου, από το αν το σκυρόδεμα έχει ασβεστοποιηθεί και σε ποιο βάθος ή αν ο χάλυβας βρίσκεται σε καλή κατάσταση λόγω της μεγάλης διάρκειας καύσης εντός του σπιτιού.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ

ΜΟΝΟ ΓΥΡΩ ΣΤΟ 20% ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΗΤΑΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΑ

Δεν υπάρχουν ακόμα ακριβή στοιχεία ως προς το ποσοστό των οικιστικών μονάδων, στις πληγείσες περιοχές, που είναι ασφαλισμένες. Στοιχεία, ανακοίνωσε ο Σύνδεσμος Ασφαλιστικών Εταιρειών, θα υπάρχουν το Φθινόπωρο, οπότε και τοποθετείται η τακτοποίηση των αποζημιώσεων. Επί του παρόντος, μόνο εμμέσως μπορούν να ελεγχθούν στοιχεία. Στην Ελλάδα υπάρχουν 6 εκατομμύρια οικιστικές μονάδες, από τις οποίες μόλις το 1 εκατομμύριο 200 χιλιάδες ή ποσοστό 20% είναι ασφαλισμένες. Στη πληγείσα περιοχή, όμως, όπου υπάρχουν πολλά αυθαίρετα, το ποσοστό αναμένεται να είναι κάπως μικρότερο.

Σε ποσοστό 20 έως 25% αναμένεται να ανέλθει και η ασφάλιση αυτοκινήτων ενώ ασφάλεια ζωής φαίνεται να έχει μόνο το 5% των πληγέντων ή 4-5 μόνο θύματα από τα συνολικά 92.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αποστολή από 23 άτομα των Ομάδων Διάσωσης (5 από κάθε επαρχία) αναχώρησε το πρωί της Τρίτης, 24 Ιουλίου 2018, υπό τον Διευθυντή ΠΕΔΠΑ Λάρνακας, για την Αττική Ελλάδα. Μαζί με την αποστολή της Πολιτικής Άμυνας αναχώρησαν και δύο τριακονταμελείς ομάδες της Πυροσβεστικής και του Τμήματος Δασών αντίστοιχα. Τα πεζοπόρα πυροσβεστικά Τμήματα είχε ζητήσει η Κυβέρνηση της Ελλάδας, ως βοήθεια για των μεγάλων διαστάσεων πυρκαγιές που επισυνέβησαν στην Αττική. Με βάση την καθημερινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το πρωί της 25^{ης} Ιουλίου 2018 επιχειρούσαν οι ακόλουθες Ευρωπαϊκές Δυνάμεις (πλην των ελληνικών)

Κύπρος	2 μονάδες εδάφους
Ιταλία	2 πτητικά μέσα
Ρουμανία	1 πτητικό μέσο
Κοπέρνικος	Χαρτογράφηση 2 περιοχών

Οι μεγαλύτερες καταστροφές συνέβησαν στον οικισμό Μάτι, της Αττικής. 97 άτομα τελεύτησαν, , χιλιάδες σπιτιών και εκατοντάδες αυτοκινήτων καταστράφηκαν, άνθρωποι έπεσαν στη θάλασσα για να σωθούν. Χαρακτηριστική εικόνα από την καταστροφή (Δημοσιεύτηκε στον Φιλελεύθερο της 25^{ης} Ιουλίου 2018).

Ο Διοικητής Πολιτικής Άμυνας κ. Ανδρέας Φραντζής κατευόδωσε την αποστολή την Τρίτη, 24 Ιουλίου και την προϋπάντησε το βράδυ την Πέμπτη, 26 Ιουλίου 2018.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ ΣΤΑΘΜΟΣ ΟΜΑΔΑΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΠΙΤΣΙΛΙΑΣ

Λειτουργήσε Σταθμός Ομάδας Ανταπόκρισης Πιτσιλιάς, στην Κυπερούντα, ο οποίος στελεχώνεται από 30 εθελοντές. Οι εθελοντές εκπαιδεύτηκαν στη δασοπυρόσβεση και τις Πρώτες Βοήθειες. Ο Σταθμός εξοπλίστηκε με αντλία πυρόσβεσης και του έχουν χορηγηθεί αντιπυρικές στολές και άλλα απαραίτητα για Ομάδα Ανταπόκρισης.

Πολιτική της Πολιτικής Άμυνας είναι η ανάπτυξη ανθεκτικότητας της κοινωνίας, μέσα από τη δημιουργία κοινοτικών ομάδων στην ύπαιθρο, ιδιαίτερα σε περιοχές που συνορεύουν με δασικές περιοχές.

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ: «Έχουμε κάνει άλματα στη διαχείριση κρίσεων»

Στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου την Τρίτη 31 Ιουλίου 2018, για επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης κρίσεων αναφέρθηκε η Αναπληρώτρια Κυβερνητικός Εκπρόσωπος κα Κλέλια Βασιλείου, σε δηλώσεις της την Τετάρτη, 1 Αυγούστου 2018 στο «Πρωινό Δρομολόγιο» του Γ' Προγράμματος του ΡΙΚ.

Η κα Κλέλια Βασιλείου είπε τα ακόλουθα:

Οι Υπηρεσίες που ασχολούνται με αυτά τα θέματα είναι πολλές. Τα κενά που εντοπίζονται δεν είναι τόσο σε επίπεδο ελλείψεων όσο σε επίπεδο επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των διαφόρων Τμημάτων. Έχουμε ήδη κάνει άλματα, ειδικά τα τελευταία δύο χρόνια και έχουν ληφθεί πολλά διορθωτικά μέτρα. Το ζήτημα που παραμένει είναι πως συντονίζουμε όλη αυτή την προσπάθεια και όλες τις παραγωγικές μας μονάδες, εξοπλισμούς, χώρους και πώς να αξιοποιούνται σωστά. Έχει πετύχει, σε πολύ μεγάλο βαθμό, η προσπάθεια για συντονισμό για τέτοιες περιπτώσεις, παραμένει όμως η δυνατότητά μας να έχουμε μία εποπτική Αρχή για να μπορεί να βλέπει όλη την Κύπρο από την μια άκρη μέχρι την άλλη.

Αυτή τη στιγμή έχουμε αρμοδιότητες που υπάρχουν στο Τμήμα Δασών, υπάρχουν στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, υπάρχουν στις Επαρχιακές Διοικήσεις και όλα αυτά θέλουμε να μπου σε ένα κοινό διαχειριστικό σχέδιο για να έχουμε όλοι την ίδια εικόνα ταυτόχρονα. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι υπάρχουν οι δομές των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, οι Υπηρεσίες που οι ίδιες οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις μπορούν μέσω των δικών τους κοινοτικών συμβουλίων ή τεχνικών υπηρεσιών να χρησιμοποιούν, πώς ακριβώς λειτουργούν ως πρώτη αντίδραση στο επίπεδο της πρόληψης είτε για τον καθαρισμό των τεμαχίων τους, είτε για απομάκρυνση υλικών που μπορεί να λειτουργήσουν αρνητικά ως προς την εξέλιξη μιας απειλής, πώς εκκενώνονται οι οικισμοί κτλ. Είναι πάρα πολλά ζητήματα τα οποία δεν έχουν να κάνουν μόνο, για παράδειγμα, με τα θέματα πυρόσβεσης.

Τη δεδομένη στιγμή, σε επίπεδο πρόληψης ή αντιμετώπισης ή εκ των υστέρων αξιολόγησης, να υπάρχει ένα σύστημα στο οποίο ο καθένας να ξέρει τη θέση του και τον ρόλο του. Να ξέρει το πεδίο ευθύνης του, πώς δρα σε συγκεκριμένη στιγμή, με ποιον να επικοινωνεί, τι να του λέει και από ποιον δέχεται οδηγίες. Θα ήταν ακραίο από τη μεριά μας να πούμε ότι δεν υπάρχει κανένα απολύτως πρόβλημα. Πάντα θα υπάρχουν προβλήματα και η δουλειά η δική μας είναι να τα εντοπίζουμε και να τα διορθώνουμε.

Στο διάστημα που πέρασε από την πυρκαγιά της Σολιάς έχουν ληφθεί πολλές αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου που έχουν ενισχύσει τις δομές των Υπηρεσιών, έχουν ενισχύσει την επιχειρησιακή μας ικανότητα, παραμένει όμως η ανάγκη μας όλα αυτά να μπου κάτω από ένα ενιαίο στρατηγικό σχέδιο. Στο άμεσο διάστημα η Υπουργική Επιτροπή που έχει συσταθεί από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Άμυνας, Δικαιοσύνης και Γεωργίας θα παρουσιάσει την ανάγκη καταγραφής της μελέτης από ειδικό εμπειρογνώμονα που θα έρθει να μας συστήσει τη δομή που θα καλύψει αυτά που έχω αναφέρει προηγουμένως. Από κει και πέρα η υλοποίηση της μελέτης είναι θέμα χρόνου και ευελπιστούμε ότι στο άμεσο διάστημα θα είμαστε έτοιμοι γιατί υπάρχουν και πολλές νομοθετικές πράξεις που πρέπει να διορθωθούν.

Η λέξη επικαιροποίηση χρησιμοποιείται για να τονίσει ότι έχει γίνει ήδη πολλή δουλειά, υπάρχουν πολλές μελέτες από τα επί μέρους τμήματα που είναι απόλυτα χρήσιμες αλλά πρέπει οπωσδήποτε να τα οργανώσουμε, να τα βάλουμε στη σωστή βάση έτσι ώστε να βλέπουμε όλοι την ίδια εικόνα. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο να μην χάνουμε τους ρόλους μας, να μην χάνουμε την ψυχραιμία μας και ο καθένας είτε να ζητά βοήθεια από συγκεκριμένο σημείο που γνωρίζει ότι υπάρχει και λειτουργεί, είτε να λαμβάνει οδηγίες είτε να δίνει οδηγίες. Να ξέρουμε όλοι τους ρόλους μας και τις θέσεις μας.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Μέσα στα πλαίσια των άριστων σχέσεων και της συνεργασίας που διατηρεί η Πολιτική Άμυνα της Κύπρου με τον αντίστοιχο οργανισμό της Γερμανίας (German Federal Agency for Technical Relief (THW)), επισκέφτηκαν την Κύπρο οι εμπειρογνώμονες κ.κ Christoph Altheim και Peter Goxharaj, από τις 14 μέχρι τις 18 Μαΐου 2018.

Η επίσκεψη των εμπειρογνομόνων πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Πολιτικής Άμυνας με σκοπό να ενημερωθούν για το επίπεδο και τις δυνατότητες των εθελοντικών ομάδων Διάσωσης της Πολιτικής Άμυνας και να υποβάλλουν εισηγήσεις για την αναβάθμισή τους, καθώς και για να συνδράμουν, σε δεύτερο στάδιο, στην κατάλληλη εκπαίδευση του Τμήματος αυτού.

ΑΣΚΗΣΗ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ 2018»

Σημαντικό μέρος της πρώτης φάσης της άσκησης «Αργοναύτης 2018», 21 μέχρι 24 Μαΐου 2018, διεξάχθηκε στις εγκαταστάσεις της Πολιτικής Άμυνας στην Λάρνακα. Συγκεκριμένα, λειτούργησε το Διευθύνον Επιτελείο της άσκησης με συμμετέχοντες από 17 χώρες. Επιπρόσθετα, λειτούργησαν χώροι εργασίας για 17 εκπροσώπους πρεσβειών και χώροι εργασίας για προξενικό προσωπικό στην χώρα κρίσης.

Σημαντική ήταν η συμμετοχή της Πολιτικής Άμυνας τόσο στην οργάνωση και την προετοιμασία όσο και την εκτέλεση της άσκησης, αφού προσωπικό της συμμετείχε στον πυρήνα της οργανωτικής ομάδας. Ουσιάς για την εκτέλεση της άσκησης ήταν η συμμετοχή της Ομάδας Επιχειρησιακής Υποστήριξης (LEMA) της Π.Ε.Δ.Π.Α Λάρνακας την οποία στελέχωσαν εθελοντές και αμυνίτριες.

Σημειώνεται ότι για τις ανάγκες της άσκησης λειτούργησε εστιατόριο για σίτιση των συμμετεχόντων, αφού διαρκούσε καθημερινά μέχρι αργά το απόγευμα. Συνολικά, έλαβαν μέρος 224 ξένοι και 72 μέλη της Πολιτικής Άμυνας σε διάφορους ρόλους.

ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

Από το απόγευμα της 30ής Μαΐου μέχρι και την Τρίτη, 5 Ιουνίου, έπεσαν καταρακτώδεις βροχές και χαλάζι, σε διάφορες περιοχές της Κύπρου αλλά κυρίως στα ορεινά και το εσωτερικό. Τα κυριότερα προβλήματα εμφανίστηκαν στην επαρχία Λευκωσίας: Ανθούπολη, Λακατάμεια, Ορούντα, Μένοικο, Δευτερά και Ανάγυια. Οι σαράντα και πλέον κλήσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας αντιμετωπίστηκαν με τη βοήθεια της Πολιτικής Άμυνας. Οι κλήσεις αφορούσαν στην άντληση νερού από υπόγεια και τον απεγκλωβισμό από αυτοκίνητα. Χαρακτηριστικά, στο Μένοικο, οχτώ Ρώσοι επιβάτες και ο Κύπριος οδηγός τους διασώθηκαν ενώ το μικρό λεωφορείο, στο οποίο επέβαιναν, ρυμουλκήθηκε σε ασφαλή χώρο.

Παρά τις δυσμενείς συνέπειες της κακοκαιρίας, η βροχή ξεπέρασε το 500% της κανονικής σε ορισμένες περιοχές, προκαλώντας ακόμη και ροή σε φράγματα (π.χ. της Καλαβασού). Παρόλο τούτο προκλήθηκαν και σημαντικές ζημιές από χαλάζι: Την 31η Μαΐου σε χωριά της Δυτικής Λευκωσίας (πεπονοειδή και λαχανικά) και την 4^η Ιουνίου σε χωριά της ορεινής Λεμεσού (εποχιακά φρούτα). Επίσης, σημειώθηκε διακοπή ρεύματος σε κοινότητες της Λευκωσίας και της Λάρνακας. Σύμφωνα με το Τμήμα Μετεωρολογίας, τέτοια φαινόμενα συμβαίνουν κατά τη μεταβατική περίοδο από την Άνοιξη στο καλοκαίρι όταν υπάρχουν ψηλές θερμοκρασίες και άλλα ευνοϊκά προς τούτο φαινόμενα.

ΑΦΙΞΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Το βράδυ της Τετάρτης, 13 Ιουνίου 2018 έφτασε πλοiάριο στον Κάτω Πύργο Τυλληρίας, με 61 Σύριους μετανάστες, από τους οποίους οι 7 ανήλικοι. Ένας 49χρονος, ο οποίος πήδηξε στη θάλασσα λίγο πριν την άφιξη του πλοιαρίου στο σημείο προσέγγισης, αλλά συνελήφθη από την Αστυνομία.

Οι μετανάστες μεταφέρθηκαν στο Χώρο Προσωρινής Φιλοξενίας (ΧΠΦ) «Πουρνάρα» για τις νεομισμένες ιατρικές εξετάσεις και για ολιγοήμερη παραμονή. Ο Διοικητής Πολιτικής Άμυνας κ. Ανδρέας Φραντζής ανέθεσε τη διοίκηση του ΧΠΦ στη Λειτουργό Α' κ. Ευτυχία Στόκκου ενώ την υποδιοίκηση ανέλαβε ο Τμηματάρχης Α' κ. Χρίστος Πάτσαλος.

16 μετανάστες έφτασαν και στις 20 Αυγούστου και φιλοξενήθηκαν, από την Πολιτική Άμυνα, μέχρι τις 22 Αυγούστου, οπότε και, αφού συμπληρώθηκαν οι νεομισμένες ιατρικές εξετάσεις, αποδεσμεύτηκαν με διαδικασίες της Υπηρεσίας Ασύλου. (Φωτογραφία Αρχείου)

ASSESSMENT MISSION COURSE (AMC)

Τιμήθηκαν οι συμμετέχοντες

Η διεύθυνση του εκπαιδευτικού προγράμματος AMC, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που διεξάγεται από κοινού με την Κύπρο, τη Γερμανία και την Βουλγαρία, προσκάλεσε και τίμησε, σε ειδική εκδήλωση, στο ξενοδοχείο ΧΙΛΤΟΝ, τους συμμετέχοντες από την Κύπρο (Φωτο Νικόλα Πάρη).

Ως γνωστόν, οι εκπαιδευόμενοι στα 4 έως 5 εκπαιδευτικά προγράμματα ανά έτος, προέρχονται από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τα Ηνωμένα Έθνη (UN OCHA), την

Υπηρεσία εκτάκτων αναγκών της Ρωσίας EMERCOM και τα προγράμματα PPRD EAST και PPRD SOUTH. Οι άνθρωποι τους οποίους προσεγγίζουν οι εκπαιδευόμενοι δεν είναι ηθοποιοί, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες, αλλά είναι οι αξιωματούχοι της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι θα λάβουν μέρος σε μια πραγματική κινητοποίηση. Αυτό είναι πλέον γνωστό στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως «κυπριακό μοντέλο».

Κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων AMC δοκιμάζεται και καινούρια τεχνολογία όπως είναι τα μη επανδρωμένα UAVs και πλημμυρικά μοντέλα, στην περίπτωση κατάρρευσης ενός φράγματος.

Το πρώτο Assessment Mission Course διεξάχθηκε στο ξενοδοχείο Ρόδο, στον Αγρό, τον Ιούνιο του 2006. Τον Ιούνιο του 2018 συμπληρώθηκαν συνολικά 43 εκπαιδεύσεις, απόφοιτοι των οποίων λαμβάνουν μέρος σε πραγματικές αποστολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανά τον κόσμο. Στα σημερινά εκπαιδευτικά προγράμματα μετέχουν 4 εταίροι, 90 συνεργάτες από την Κύπρο, από όλες τις επαρχίες, συν οι Βρετανικές Βάσεις και η UNFICYP.

(Φωτογραφίες από την προσωπική συλλογή Κυριάκου Χατζηγεωργίου)

ΑΣΚΗΣΗ PROMEDHEX, ΣΤΗ ΛΟΥΚΚΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Το πρόγραμμα PROMEDHE ξεκίνησε το 2016 και αφορούσε την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε επείγουσες καταστάσεις. Σε αυτό συμμετείχαν η Ιταλία (συντονίστρια χώρα), η Κύπρος, η Ιορδανία, το Ισραήλ και η Παλαιστινιακή Αρχή. Μετά από μια σειρά εκπαιτεύσεων, στην Κύπρο και την Ιταλία, έγινε μια τελική άσκηση στη Λούκκα της Ιταλίας. Το σενάριο της τελικής άσκησης προνοούσε για ένα ισχυρό σεισμό στην κεντρική Ιταλία, που όντως επισυνέβηκε κατά το Καλοκαίρι και το Φθινόπωρο του 2017. Η Ιταλία ζήτησε βοήθεια από τις ομάδες PROMEDHE, από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα χώρες, οι οποίες ανταποκρίθηκαν θετικά. Ασκήθηκε, από 19 μέχρι 21 Ιουνίου, τόσο η εφαρμογή των προτύπων κανόνων παρέμβασης όσο και πρακτικά αντικείμενα, όπως η διάσωση έργων πολιτιστικής κληρονομιάς από χαλάσματα. Από πλευράς Κύπρου παρατηρητής και αξιολογητής ήταν ο Νικόλας Πάρης ενώ την ομάδα PROMEDHE απάρτισαν οι κάτωθι

Μικαέλλα Μαλά (αρχηγός ομάδας)	Πολιτική Άμυνα
Αργυρή Ηλία	Εθελόντρια Πολιτικής Άμυνας
Μόνικα Ξιαρή	Εθελόντρια Πολιτικής Άμυνας
Σωτήρης Παλλαρής	Εθελοντής Πολιτικής Άμυνας
Πάνος Χαραλάμπους	Εθελοντής Πολιτικής Άμυνας
Μαρία Μιχαήλ	Τμήμα Αρχαιοτήτων
Δήμητρα Αριστοτέλους	Τμήμα Αρχαιοτήτων
Μίνως Περγίος	Κρατικό Αρχείο
Νίκος Γεωργίου	Κρατικό Αρχείο

ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΣΤΗ ΜΑΝΔΡΑ

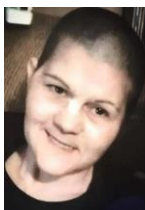
Τετάρτη, 27 Ιουνίου 2018

Αντιμέτωποι με την κακοκαιρία βρέθηκαν για άλλη μια φορά οι κάτοικοι της Μάνδρας, σχεδόν 8 μήνες μετά τις καταστροφικές πλημμύρες που έπληξαν την περιοχή και στοίχισαν τη ζωή σε 27 άτομα. Η ισχυρή βροχόπτωση προκάλεσε μεγάλες ζημιές σε σπίτια και καταστήματα ενώ οι δρόμοι μετατράπηκαν, για ακόμη μια φορά, σε ορμητικούς χειμάρρους. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με δηλώσεις τόσο αρμοδίων όσο και κατοίκων της περιοχής, απ' όταν ξανα-υπήρξαν πλημμύρες, προ οκταμήνου σχεδόν, δε πραγματοποιήθηκαν τα υπεσχημένα αντι-πλημμυρικά έργα στην περιοχή. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία δέχτηκε 100 σχεδόν κλήσεις για άντληση νερού σε Μάνδρα, Μέγαρα και Νέα Πέραμο. Οι άνδρες της Πυροσβεστικής χρειάστηκε να επέμβουν τουλάχιστον σε δέκα περιπτώσεις για να απεγκλωβίσουν πολίτες από αυτοκίνητα που ακινητοποιήθηκαν κι από ταρατσες σπιτιών όπου κατέφυγαν για ασφάλεια. Στην περιοχή παρέμειναν για ένα σχεδόν εικοσιτετράωρο 65 Πυροσβέστες με 25 περίπου οχήματα ενώ προληπτικά βρισκόνταν εκεί ένα ερπυστριοφόρο όχημα και μια βάρκα με δύτες της 1ης ΕΜΑΚ).

59ΧΡΟΝΗ ΕΛΛΕΙΠΟΥΣΑ, ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ, ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΠΑ

Στις 28 Ιουνίου 2018

Μετά από έκκληση της Αστυνομίας, κινητοποιήθηκε η Ομάδα Διάσωσης Λεμεσού, κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή κ. Γεροσίμου, κτενίζοντας την ευρύτερη περιοχή της Λεμεσού, προς ανεύρεση της ελλείπουσας, από τις 26/7/2018, Στέφανης Τήλφορ. Η ελλείπουσα εντοπίστηκε στην πόλη της Λεμεσού, με κλονισμένη την υγεία της, από μέλη της Π.Α. Η ανεύρεση πραγματοποιήθηκε γύρω στις 11.00 το πρωί, σε εγκαταλειμμένο κτήριο.

Σημειώνεται ότι η Πολιτική Άμυνα κινητοποιείται, γενικώς, για ανεύρεση ελλειπόντων ατόμων, με τις εθελοντικές ομάδες διάσωσης που διαθέτει ανά επαρχία. Για το σκοπό αυτό μπορεί να διαθέσει και δύο επαγγελματικά drones, τα οποία διαθέτουν και θερμική κάμερα. Η θερμική κάμερα εντοπίζει σημεία όπου βρίσκονται άτομα υπό κανονική θερμοκρασία σώματος. Ως εκ τούτου, βρίσκει εφαρμογή περισσότερο σε αγροτικές περιοχές. Στη Λεμεσό, δεν χρησιμοποιήθηκε, φυσικά, η τεχνολογία αυτή.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ ΤΟΥ Η.Β.

Στις 11 Ιουλίου 2018 απισκέφθηκε την Π.Α αντιπροσωπεία της Υπάτης Αρμοστείας του Ηνωμένου Βασιλείου, που αποτελείτο από τον Αναπληρωτή Υπάτο Αρμοστή Ian Whitting και την αξιωματούχο του προξενείου Christina Smith. Εκ μέρους της Πολιτικής Άμυνας τους υποδέχτηκαν οι Ανδρέας Φραντζής, Διοικητής, και Νικόλας Πάρης, Ανώτερος Λειτουργός. Κατά τη συνάντηση συζητήθηκαν θέματα αλληλοβοήθειας σε περιπτώσεις κρίσεων, είτε από φυσικά είτε από ανθρωπογενή αίτια. Πιο συγκεκριμένα, συμφωνήθηκε να διερευνηθεί η πιθανότητα αξιοποίησης ειδικευμένων Βρετανών υποηκόων για σκοπούς πολιτικής άμυνας (πρώην στρατιωτικοί και πρώην πυροσβέστες) και η από κοινού επίσκεψη στην Πέγεια, κοινότητα όπου διαβιεί μεγάλος αριθμός Βρετανών υπηκόων. Επίσης, συμφωνήθηκε όπως Λειτουργοί της Πολιτικής Άμυνας επισκεφθούν την Υπάτη Αρμοστεία, προκειμένου να δώσουν διάλεξη σε ό,τι αφορά τα μέτρα αυτοπροστασίας από ένα ενδεχόμενο καταστροφικό σεισμό. Η ατμόσφαιρα, κατά τη συνάντηση ήταν εγκάρδια και διεξάχθηκε σε κλίμα συναντίληψης.

ΚΑΙΓΕΤΑΙ Ο ΑΡΚΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΟΥΗΔΙΑ ΩΣ ΤΗΝ ΑΛΑΣΚΑ

Αυτό το καλοκαίρι, δασικές πυρκαγιές μαίνονταν στην Ρωσία, την Σουηδία, την Νορβηγία και την Φινλανδία, ενώ εκκενώθηκε και ικανός αριθμός κοινοτήτων. Ιδιαίτερα πλήγηκε η Σουηδία, η οποία ζήτησε τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας. Οι χώρες του Αρκτικού Κύκλου δεν είναι γενικώς έτοιμες για 5τέτοιου είδους καταστροφές, δεδομένου ότι η υπερβολική ξηρασία και οι ψηλές θερμοκρασίες είναι φαινόμενα των τελευταίων χρόνων και συνδέονται με την προϊούσα κλιματική αλλαγή. Μέχρι σήμερα δασικές πυρκαγιές συνέβαιναν βασικά στη Μεσογειακή Ζώνη της Ευρώπης και δευτερευόντως στην Ανατολική Ευρώπη. Οι νέες εξελίξεις επεκτείνουν τη ζώνη δασικών πυρκαγιών κατά πολύ. Μαζί, επεκτείνεται και η ανάγκη για πυροσβεστικά μέσα, εξ ου και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σκοπεύει να αποκτήσει ίδια μέσα, μέσω του προγράμματος RescEU.

ΞΑΦΝΙΚΗ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΓΕΦΥΡΑΣ ΣΤΗΝ ΓΕΝΟΒΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

14 Αυγούστου 2018

Οδογέφυρα στον αυτοκινητόδρομο A 10, λίγο έξω από την Γένοβα, κατέρρευσε στις 14 Αυγούστου 2018. Η άσφαλτος υποχώρησε σε συνολικό μήκος 150 έως 200 μέτρων καταπλακώνοντας τους οδηγούς που περνούσαν από κάτω και ρίχνοντας στο κενό, από ύψος 50 μέτρων, εκείνους που ήταν πάνω στην γέφυρα Morandi (πήρε το όνομά της από το όνομα του αρχιτέκτονα). Η γέφυρα είναι έργο του 1967.

Η εισαγγελία της Γένοβας ξεκίνησε έρευνα για εξ αμελείας ανθρωποκτονία και καταστροφή, χωρίς να υποδεικνύεται, προς το παρόν, κάποιος υπεύθυνος. Η εισαγγελική έρευνα πρέπει να εξακριβώσει αν έγιναν οι αναγκαίες παρεμβάσεις και αν διατέθηκαν όλα τα χρήματα που απαιτούνταν για την προστασία της ασφάλειας των πολιτών.

Σημειώνεται ότι η διαχείριση των αυτοκινητοδρόμων ανατέθηκε σε ιδιωτική εταιρεία, η οποία είχε –και έχει– την υποχρέωση συντήρησης. Εκ του γεγονότος αυτού προέκυψε εκτεταμένη συζήτηση, στην Ιταλία, για την ιδιωτικοποίηση δημοσίων υπηρεσιών.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΣΤΗΝ ΙΝΔΙΑ

Σε 360 ανήλθε ο αριθμός των νεκρών από τις μεγαλύτερες πλημμύρες που έχουν πλήξει, εδώ και έναν αιώνα, το κρατίδιο Κεράλα στην Ινδία. Στην πολύ τουριστική αυτή περιοχή της νότιας Ινδίας σημειώθηκαν, από τα τέλη του Μαΐου 2018, καταρρακτώδεις βροχοπτώσεις οι οποίες έχουν προκαλέσει κατολισθήσεις και πλημμύρες που έχουν βυθίσει στη λάσπη ολόκληρα χωριά.

Από τις 29 Μαΐου 2018, την ημέρα που άρχισαν οι βροχές της εποχής των μουσώνων στην Κεράλα, ως σήμερα, συνολικά 357 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους, αναφέρει η υπηρεσία πληροφόρησης του κρατιδίου σε ανακοίνωσή του.

Την ίδια ώρα περίπου 350.000 πλημμυροπαθείς έχουν αναγκαστεί να καταφύγουν σε περίπου 3.000 καταυλισμούς έκτακτης ανάγκης. Χιλιάδες άνδρες του στρατού ξηράς, του ναυτικού και της αεροπορίας έχουν κινητοποιηθεί επίσης για να βοηθήσουν αυτούς που εξακολουθούν να βρίσκονται απομονωμένοι σε περιοχές του κρατιδίου εξαιτίας των πλημμυρών.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ : ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Του Γιώργου Μπούστρα, Καθηγητή Εκτίμησης Κινδύνου στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το 2017 καταγράφεται ως μια από τις φονικότερες για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από φυσικές αλλά και ανθρωπογενείς καταστροφές. Εκατοντάδες νεκροί από τις δασικές και αστικές πυρκαγιές και δεκάδες από τις πλημμύρες. Grenfell Tower, Πορτογαλία, Ισπανία, Πλημμύρες στην Ελλάδα, δεκάδες τα θύματα, δισεκατομμύρια ευρώ οι ζημιές, ανείπωτος ο πόνος όσων έμειναν πίσω. Βασικοί παράγοντες, η κλιματική αλλαγή και η οικονομική κρίση. Τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής αναφέρονται ολοένα και περισσότερο, αλλά αυτό που εκπλήσσει είναι η ταχύτητα που συμβαίνουν αυτές οι αλλαγές. Οι επιδράσεις της οικονομικής κρίσης στις υπηρεσίες πρώτης ανταπόκρισης, γίνονται όλο και πιο ορατές.

Η Κύπρος, σε γενικές γραμμές, έμεινε ανέπαφη από αυτό το τσουνάμι καταστροφών. Οι βασικοί παράγοντες που αναφέρθηκαν πιο πάνω (κλιματική αλλαγή και αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης στις υπηρεσίες πρώτης ανταπόκρισης) είναι εκεί. Σαϊτάς, Μαρί, Σολέα και μικρότερες καταστροφές αποτελούν χαρακτηριστικές περιπτώσεις μελέτης για την επάρκεια του συστήματος πρώτης ανταπόκρισης καθώς και για τη στελέχωσή του. Αναλογικά με το βαθμό επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής οι καταγεγραμμένες ζημιές στην Κύπρο, είναι μικρές. Κοιτάζοντας τα προηγούμενα στοιχεία, η περιοδικότητα εμβληματικών καταστροφών είναι περίπου στα 7-10 χρόνια. Αυτό οφείλεται στη δυνατότητα, σχετικά γρήγορης, ανταπόκρισης στα αρχικά στάδια της καταστροφής. Ιστορικά στοιχεία δείχνουν ότι στις μεγάλες καταγεγραμμένες καταστροφές υπήρξε (για κάποιο λόγο) καθυστερημένη ανταπόκριση.

Οι πυρκαγιές της Σολέας, αποτέλεσαν καταλύτη για την ως τώρα ιστορία των υπηρεσιών πρώτης ανταπόκρισης. Κατά τη διάρκεια της τραγικής αυτής καταστροφής, υπήρξε κινητοποίηση ευρύτερων μερών της κοινωνίας. Υπήρξε Κρατική ανταπόκριση στην καταστροφή με το διορισμό Επιτροπής Εμπειρογνομώνων. Υπήρξε, συνειδητοποίηση, ίσως για πρώτη φορά, ότι οι καταστροφές (όχι μόνο οι πυρκαγιές) θα υπάρξουν όλο και πιο συχνές και ολοένα και πιο έντονες. Άρα οι δυνάμεις που αναφέρθηκαν (κοινωνία και Κράτος) θα πρέπει να αλλάξουν. Η κοινωνία θα πρέπει να γίνει πιο ανθεκτική (resilient) και το Κράτος θα πρέπει να ενισχύσει τις υπηρεσίες πρώτης ανταπόκρισης.

Τα τελευταία δύο χρόνια, έχουν γίνει διορθωτικές κινήσεις. Διαβάζουμε για προσλήψεις, δημιουργία Κέντρου Διαχείρισης Κρίσεων, αγορά οχημάτων, αγορά εξειδικευμένων μηχανισμών (κινητό κέντρο διαχείρισης κρίσεων), επικείμενη αγορά πτητικών μέσων κλπ. Υπήρξαν κινήσεις και σε υψηλότερο επίπεδο. Νέος αυστηρότερος νόμος για τους εμπρηστές, νομοσχέδιο για τους εθελοντές. Σε επίπεδο κοινωνικής διαφώτισης, γίνονται προσπάθειες. Πριν λίγες εβδομάδες το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία και με την ενεργό συμμετοχή του Τμήματος Δασών και της Πολιτικής Άμυνας διοργάνωσαν ανοιχτή εκδήλωση για τις νέες τεχνολογίες στην πρόληψη και καταστολή των πυρκαγιών.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο αντίκτυπος των μεγάλων καταστροφών του 2017, οδήγησε τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν Κλώντ Γιούνκερ να ζητήσει από τον Επίτροπο Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Διαχείρισης Κρίσεων Χρήστο Στυλιανίδη να ετοιμάσει επείγοντως ένα σχέδιο δράσης. Η εισαγωγή του #rescEU είναι μια σημαντική και στοχευμένη απάντηση στους δυο βασικούς παράγοντες πρόκλησης των καταστροφών που αναφέρθηκαν πιο πάνω – κλιματική αλλαγή και επιδράσεις οικονομικής κρίσης. Υπάρχει πλέον ο μηχανισμός που θα βοηθήσει τα Κράτη Μέλη της ΕΕ να ανταποκριθούν στις καταστροφές, με δράσεις που θα ενισχύσουν της επενδύσεις σε πτητικά μέσα και οχήματα.

Η βάση, τα θεμέλια, είναι εκεί. Παραμένουν όμως ανοιχτά ορισμένα ζητήματα. Η επικείμενη αυτονόμηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας θα πρέπει να σημάνει την περαιτέρω ανάπτυξη και αναγνώριση των εκπαιδευτικών της προγραμμάτων. Σε σημείο που όχι μόνο να εξυπηρετεί τις ολοένα και πιο περίπλοκες ανάγκες αντιμετώπισης επεισοδίων αλλά και ώστε να αποτελέσει πυλώνα προσφοράς εκπαίδευσης σε κοινωνικό επίπεδο. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, η ύπαρξη Ευρωπαϊκών κονδυλίων είναι υπαρκτή. Κονδύλια τα οποία στοχεύουν, όχι μόνο στον εκσυγχρονισμό των μηχανημάτων αλλά και στην ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής, και στη δημιουργία ερευνητικών μηχανισμών που θα οδηγήσουν σε καλύτερη κατανόηση των τοπικών, εθιμικών, μετεωρολογικών και άλλων αιτίων που οδηγούν στις καταστροφές. Για να υπάρξει όμως απορρόφηση αυτών των κονδυλίων, οι υπηρεσίες πρώτης ανταπόκρισης θα πρέπει να γίνουν «δεκτικές» στην αναγνώριση των ερευνητικών και τεχνολογικών τους αναγκών, με άλλα λόγια να αποκτήσουν επιστημονική ταυτότητα με εξειδικευμένο προσωπικό. Η συνειδητοποίηση ότι αναφερόμαστε σε συνδυασμό επεισοδίων (πυρκαγιές, πλημμύρες, ΧΒΡΠ κλπ) είναι αναγκαία. Σε μια χώρα με τα χαρακτηριστικά της Κύπρου, σε αρχικό στάδιο, δημιουργία διακλαδικού οργάνου με αρμοδιότητες που μόλις περιγράφηκαν είναι αναγκαία.

Οι υπηρεσίες πρώτης ανταπόκρισης της Κυπριακής Δημοκρατίας, με το διακριτό τους ρόλο ανταποκρίνονται με επάρκεια στις σημερινές συνθήκες. Όμως οι ολοένα και περισσότερο αυξανόμενες προκλήσεις – ας μην ξεχάσουμε ότι λίγες εβδομάδες πριν, η μισή Κύπρος καιγόταν και η άλλη μισή πλημμύριζε – τα συνδυαστικά φαινόμενα που πιθανόν να συμβούν, καλούν για τη μελέτη αλλαγής του μοντέλου ανταπόκρισης. Η πιθανή δημιουργία ενός οργανωτικού σχήματος στο οποίο μια Διεύθυνση θα είχε τον συντονιστικό ρόλο στην οργάνωση, σχεδιασμό, στρατηγική διοίκηση και διαχείριση φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών, θα έπρεπε να αποτελέσει υπόθεση εργασίας για το μέλλον. Μια Διεύθυνση που θα αξιοποιούσε, συγκεντρωτικά, όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω και θα αποτελούσε –με τη νέα και ανανεωμένη ταυτότητά της– όχημα συνεταιρισμού με την κοινωνία, για μια πιο ασφαλή Κύπρο.

400 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΟΙ ΖΗΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Τις επιπτώσεις λόγω ακραίων καιρικών και κλιματικών φαινομένων που θα αντιμετωπίσει η Κύπρος τα επόμενα χρόνια λόγω της κλιματικής αλλαγής καταγράφει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε απάντησή της στον Ευρωβουλευτή Κώστα Μαυρίδη.

Ο κ. Μαυρίδης σε σχετική επιστολή του είχε υποδείξει ότι του υπέδειξε, μεταξύ άλλων, ότι "στην Κύπρο, τα πρώτα δείγματα των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών είναι ήδη ορατά από την ένταση και συχνότητα

φυσικών καταστροφών και ζημιογόνων φαινομένων (πυρκαγιές, πλημμύρες, καύσωνες, ανθυγιεινή σκόνη στην ατμόσφαιρα, εισχώρηση της θάλασσας στην ενδοχώρα και άλλα), που πρόκειται να οξυνθούν στα επόμενα χρόνια" και ρώτησε την Επιτροπή "κατά πόσο είναι ενήμερη για το μέγεθος του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής στην Κύπρο και αν υπάρχουν μελέτες που να εξετάζουν το μέγεθος και τις διαστάσεις του προβλήματος".

Στην απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο Ισπανός Επίτροπος Miguel Arias Cañete (DG Climate Action and Energy) ανέφερε ότι "ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος υπολόγισε ότι οι ζημιές λόγω ακραίων καιρικών και κλιματικών φαινομένων στην Κύπρο, μεταξύ του 1980 και του 2016, ανέρχονται περίπου σε 390 εκατ. ευρώ" και "μόνο το 2 % των εν λόγω ζημιών ήταν ασφαλισμένες ... Τα πιο πρόσφατα αποτελέσματα δείχνουν ότι το μεσογειακό κλίμα της Κύπρου θα γίνει πιο άνυδρο, ιδίως αν δεν επιτευχθεί ο στόχος της συμφωνίας του Παρισιού για διατήρηση της παγκόσμιας αύξησης της θερμοκρασίας αυτόν τον αιώνα αρκετά κάτω από τους 2 βαθμούς Κελσίου ... ακόμη και αν οι παγκόσμιες θερμοκρασίες αυξηθούν μόνο κατά 2 βαθμούς, η Κύπρος θα μπορούσε να αντιμετωπίσει επιπτώσεις όπως η λειψυδρία και οι παράκτιες ζημιές (στη δεύτερη περίπτωση, περίπου 9 εκατ. ευρώ τον χρόνο έως το 2050)".

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η ΕΕ υποστήριξε την κατάρτιση του εθνικού σχεδίου προσαρμογής της Κύπρου μέσω του έργου CYPADAPT του LIFE. Αναφέρεται, επίσης ότι, "δύο επιπλέον έργα LIFE παρέχουν επί του παρόντος στήριξη για την προστασία της δημόσιας υγείας και των αστικών κοινοτήτων από τις κλιματικές επιπτώσεις στην Κύπρο. Η κοινή γεωργική πολιτική υποστηρίζει επίσης την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος, τον μετριασμό και τη σχετική διαχείριση των κινδύνων στη γεωργία μέσω των συστημάτων και μέτρων που διατίθενται στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων, της κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και του κυπριακού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020".

Μετά την απάντηση της Επιτροπής, ο κ. Μαυρίδης δήλωσε ότι «οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους για τις ζημιές και τους υπαρκτούς κινδύνους στο μέλλον που δεν περιορίζονται σε χρηματικές ζημιές μόνο. Η υγεία, το περιβάλλον και η ποιότητα ζωής επιβάλλουν να αξιοποιήσουμε στο μέγιστο τα διαθέσιμα εργαλεία για να περιορίσουμε τις επιπτώσεις, αλλά η λύση απαιτεί μακροπρόθεσμο σχεδιασμό σε πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.»

ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

Τα γεγονότα με τις τραγικές συνέπειες των πυρκαγιών στην Αττική σημάδεψαν το φετινό καλοκαίρι αφήνοντας πίσω δεκάδες νεκρούς, τραυματίες, ανείπωτη θλίψη, ιδιαίτερα σε όσους έχασαν δικούς τους ανθρώπους τόσο άδικα, καταστροφές σε σπίτια και περιουσίες και άλλη μια πληγή στο ελληνικό φυσικό περιβάλλον.

Το καθήκον, η υπευθυνότητα, ακόμα και η απλή ευσυνειδησία, επιβάλλουν να διδαχτούμε και εμείς στην Κύπρο από αυτή την καταστροφή. Κρατική μηχανή και υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση, φορείς και γενικά όλοι μας, ακόμα και οι απλοί πολίτες, έχουμε υποχρέωση να μελετήσουμε ξανά τους ενδεχόμενους κινδύνους και τα σχέδια δράσης, τόσο για την πρόληψη όσο και για τη διαχείριση και αντιμετώπιση των κινδύνων. Μας αφορά όλους γιατί είτε σε επίπεδο σχεδιασμού και πρόληψης είτε κατά την περίοδο αντιμετώπισης της εξέλιξης του κινδύνου θα πρέπει να γνωρίζουμε πως θα δράσουμε, γιατί ίσως το κάθε λεπτό να είναι κρίσιμο.

Οι συνηθέστεροι κίνδυνοι για πρόκληση καταστροφών ευρείας κλίμακας, εξαιρουμένων των πολεμικών επιχειρήσεων ή δολιοφθορών σε σημαντικά έργα υποδομής, στη Κύπρο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι τρεις: Οι πλημμύρες, οι πυρκαγιές και οι σεισμοί.

Βάσει επιστημονικών μελετών, σημαντικοί παράγοντες για την αξιολόγηση ενός κινδύνου είναι η συχνότητα/πιθανότητα να συμβεί, αφενός, και αφετέρου, το μέγεθος των επιπτώσεων που θα προκληθούν σε κάθε περίπτωση ανάλογα με την ένταση, έκταση και άλλα κρίσιμα χαρακτηριστικά του φαινομένου. Η προστασία λοιπόν από τους κινδύνους αυτούς έχει να κάνει, πρώτον, με τη δυνατότητα αποτροπής /εξάλειψης ή μείωσης του μεγέθους του κινδύνου και, δεύτερον, με τη λήψη μέτρων για μείωση των συνεπειών εφόσον επισυμβούν.

Σεισμοί

Όσον αφορά τους σεισμούς, δεδομένου ότι ο κίνδυνος δεν μπορεί να αποτραπεί, η προσοχή επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των συνεπειών κατασκευάζοντας κτίρια και υποδομές ανθεκτικές, ανάλογα με τη σημαντικότητά τους, στους συνήθεις σεισμούς ή και τους σπανιότερους καθώς επίσης και στην ετοιμότητα δράσης σωστικών συνεργειών και ομάδων καταγραφής των ζημιών αμέσως μετά τη σεισμική διέγερση. Οι μεν σημαντικές κατασκευές και κτίρια όπως γέφυρες, φράγματα, νοσοκομεία, δημόσια κτίρια μεγάλης σημασίας, πυροσβεστικοί σταθμοί, κ.λπ σχεδιάζονται και κατασκευάζονται με ψηλούς συντελεστές ασφάλειας ώστε να μην υποστούν σοβαρές ζημιές σε ενδεχόμενο σεισμικής διέγερσης και να μπορούν να διατηρηθούν σε λειτουργία ώστε να ανταποκριθούν στην αποστολή τους και στις έκτακτες ανάγκες που θα δημιουργηθούν. Για δε τις υπόλοιπες συνήθεις κατασκευές το ζητούμενο είναι να μην υπάρξουν καταρρεύσεις και θύματα και οι ζημιές που θα υποστούν να είναι επισκευάσιμες.

Πλημμύρες

Όσον αφορά τις πλημμύρες, ως πρώτη προτεραιότητα είναι η πρόληψη μέσα από τη μελέτη των εν δυνάμει πλημμυρόπληκτων περιοχών και του ενδεχόμενου πλημμύρας είτε από βροχές με πλημμύρισμα ποταμών είτε από αστοχία αντιπλημμυρικών έργων (π.χ. δεξαμενές συγκράτησης, φράγματα). Στην περίπτωση των πλημμυρών κύρια μέριμνα για πρόληψη μεγάλων καταστροφών είναι η διασφάλιση της απρόσκοπτης

ροής των νερών για να μην πλημμυρίσουν κατοικημένες περιοχές, αυτοκινητόδρομοι και άλλες κατασκευές. Η αντιμετώπιση των πλημμυρών έγκειται κατά κανόνα στη διασφάλιση της καθαρότητας της κοίτης των ποταμών και ρεμάτων ώστε το νερό να διοχετευτεί προς τα φράγματα ή τη θάλασσα, ανάλογα, και εντός των οικιστικών περιοχών στη συντήρηση των υφιστάμενων υποδομών αποχέτευσης για εξάλειψη του κινδύνου απόφραξης και περιορισμό στο ελάχιστο της τοπικής πλημμύρας. Όπου βέβαια κρίνεται ότι για την εξάλειψη του κινδύνου επιβάλλεται κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων, τότε αυτά θα πρέπει να μελετηθούν και κατασκευαστούν κατά σειρά προτεραιότητας. Το ενδεχόμενο κατάρρευσης ενός φράγματος είναι πολύ σπάνιο αλλά αποτελεί ίσως το δυσμενέστερο από πλευράς καταστροφικών επιπτώσεων σενάριο, λόγω των τεράστιων όγκων της πλημμύρας που θα αναπτυχθεί αλλά και του ελάχιστου διαθέσιμου χρόνου για οποιαδήποτε τυχόν αντίδραση διαφυγής, ιδιαίτερα στις περιοχές κατάντι του φράγματος.

Πυρκαγιές

Το φαινόμενο των δασικών πυρκαγιών ιδιαίτερα στις χώρες με ψηλές θερμοκρασίες κατά τους θερινούς μήνες είναι πολύ συχνό και αναμενόμενο. Κάτω από ορισμένες δε συνθήκες (δύσβατο έδαφος με πυκνή βλάστηση, ισχυροί άνεμοι) μπορεί να πάρει τεράστιες διαστάσεις και καθιστά εξαιρετικά δύσκολο το έργο της πυρόσβεσης. Και σε αυτή την περίπτωση θεμελιώδους σημασίας είναι τα μέτρα πρόληψης και η άμεση αντίδραση για έλεγχο και καταστολή της φωτιάς στα πρώτα στάδια. Συμπερασματικά, λοιπόν, θα λέγαμε ότι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει:

(α) σχεδιασμός για αποτροπή της εκδήλωσης του κινδύνου ή εν πάση περιπτώσει περιορισμού της έντασης και μεγέθους του (για αποφυγή κάθε κινδύνου θα πρέπει να τηρούνται οι νόμοι και κανονισμοί του κράτους – η καταπολέμηση της άναρχης και /ή παράνομης δόμησης όπως και η καλή συντήρηση των υποδομών είναι ίσως ο κυριότερος κοινός παρονομαστής για την πρόληψη)

(β) καλή προετοιμασία και συνεχής επαγρύπνηση για άμεση αντίδραση και δράση με βάση ένα καλά σχεδιασμένο και επικαιροποιημένο στρατηγικό σχέδιο δράσης αντιμετώπισης της εξέλιξης του κινδύνου και των συνεπειών του μέσα από το οποίο θα αναλύονται ο ρόλος και η αρμοδιότητα όλων των εμπλεκομένων και η διασφάλιση του απαραίτητου μεταξύ τους συντονισμού

(γ) κατάλληλος εξοπλισμός, στελέχωση και συνεχής άσκηση /εκπαίδευση για εφαρμογή των σχεδιασμών δράσης με βάση τα σενάρια σε κάθε περίπτωση

(δ) κοινωνική συμμετοχή με εμπλοκή/ αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των εθελοντικών ομάδων συμπεριλαμβανομένων, στην πρόληψη, αλλά και στην αντιμετώπιση των συνεπειών.

Το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) δήλωσε επανειλημμένα ότι είναι στη διάθεση της πολιτείας, ώστε με την εμπειρογνωμοσύνη των μελών του να συνδράμει στην οργανωμένη προσπάθεια πρόληψης και αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών όπως και των συνεπειών τους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΤΥΠΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Κατά το μήνα Αύγουστο μέχρι και τις 3 Σεπτεμβρίου 2018, αφίχθησαν και φιλοξενήθηκαν στον Χώρο Προσωρινής Φιλοξενίας Πουρνάρα οι πιο κάτω αριθμοί Σύριων άτυπων μεταναστών:

α/α	Ημερομηνία	Χώρος άφιξης	Άτομα
1	29 Αυγούστου 18	Αστρομερίτης	23
2	30 Αυγούστου 18	Αστρομερίτης	10
3	30 Αυγούστου 18	Πόλη Χρυσοχούς	6
4	31 Αυγούστου 18	Λάρνακα	5
5	31 Αυγούστου 18	Κάβο Γκρέκο	24
6	1 Σεπτεμβρίου 18	Golden Coast	25
7	1 Σεπτεμβρίου 18	Λουτρά της Αφροδίτης	9
8	3 Σεπτεμβρίου 18	Έγκωμη	28
9	3 Σεπτεμβρίου 18	Κάβο Γκρέκο	36
ΣΥΝΟΛΟ			166

Η γωνιά του ρετρό

Η φωτογραφία, σύμφωνα με παλαιούς συναδέλφους, λήφθηκε τον Μάιο του 1983. Απεικονίζει τον τότε Υποδιοικητή της Πολιτικής Άμυνας μ. Θάσο Μαρκίδη, στα αριστερά, τον τότε Διοικητή, Μόδεστο Πενταλιώτη, στα δεξιά, αμφοτέρους καπνίζοντας. Στο κέντρο, άγνωστος νεαρός. Η φωτογραφία λήφθηκε στη Διοίκηση Πολιτικής Άμυνας, η οποία βρισκόταν τότε στη Λεωφόρο Κένεντι, στη Λευκωσία.

